№ 2 (26)
[8—7 (05)]

Рік видання — II-й

Ціна 15 коп.

Перець

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ДВОХТИЖНЕВИК
Харків, Сумський пров. № 5. Тел. 14-83

СІЧЕНЬ 1928 РІК

ХІБА ТІЙ ВЛАДІ ДОГОДИШ

За виготовлення й схов самогону на збут, а також за торгівлю... позбавлення волі до двох років з конфіскацією всього або частини майна, або штраф до 500 карб.

(Новий закон про заходи боротьби з самогоноварінням)

Мал. Б. Фрідкіна

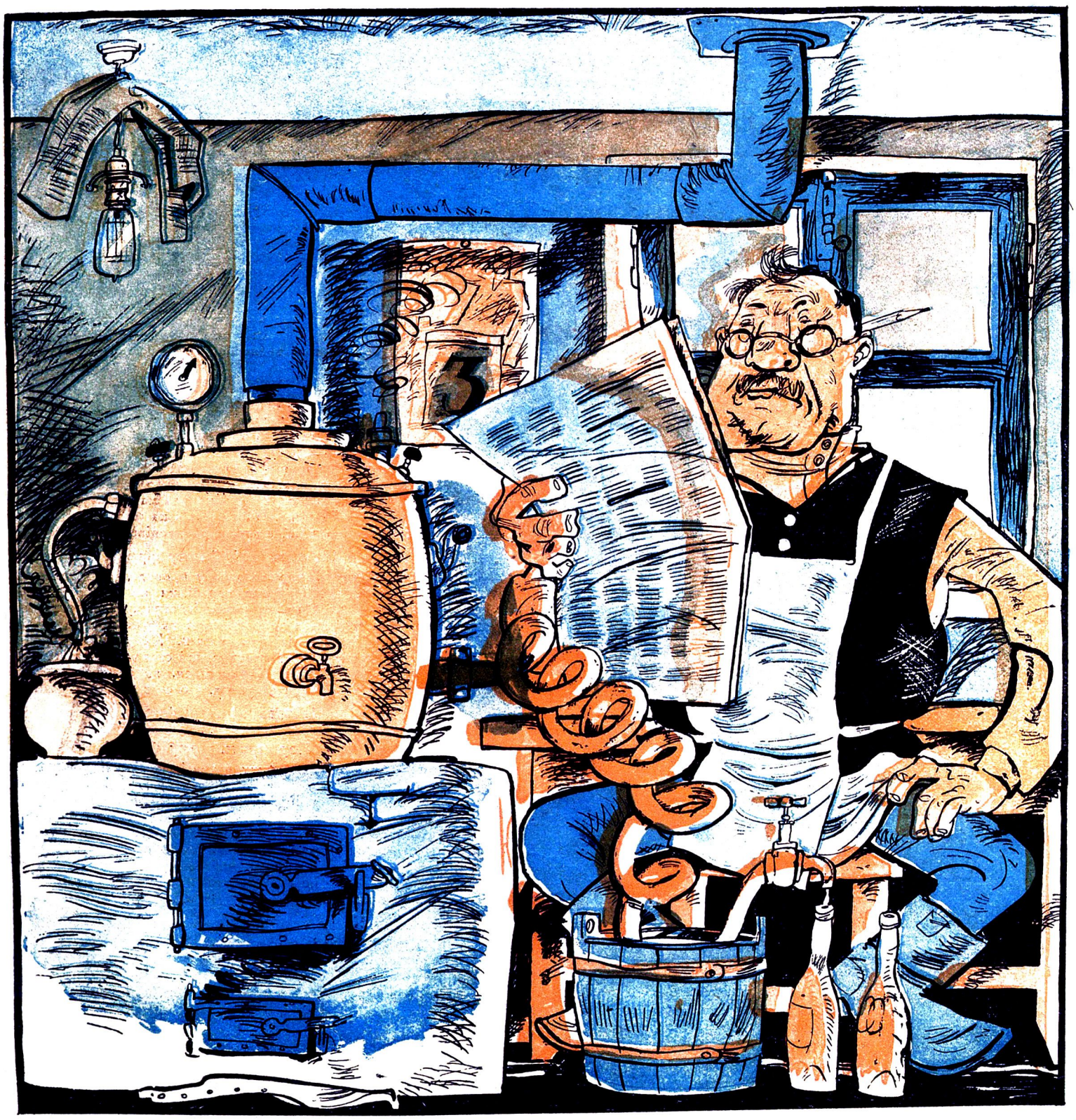

— І робив все за директивами: і апарата раціоналізував, і помешкання електрифікував... і на тобі... отакої... Ехххх...

ОТ ТОБІ И МАЄШ!

Мал. Л. К.

Взуття по наших церобкоопах такої якости, що тільки ноги псуєш...

— Без ЦРК'а — „як без рук", а з ЦРК'ом — „як без ніг"

СУКА В ДЗБАНІ

(Байка)

Степан та брат його Василь
Якось пішли косить.
Косою помахать до полудня від ранку
Не те, що випить чаю шклянку,
Чи покалять пером оцей папір:
Зморились косарі мої над міру,
Одначе не дають спокою косам,
Покіс проходять за покосом.
А лиска-сучка в холодку
Лежить, мов пані, на боку
Під возом,
То спить собі, то позіхне,
Сопить сопливим носом,
А то ще солоденько чхне
І чохом лапи росить...
Опівдня стали косарі
(Було вже сонце на порі),
Утерли лоб і пітний ніс,
Поклали коси на покіс,
І посідали на травиці
Перепочити трошки.
Дістали з торби паляницю,
Дзбан кисляку гладенький,
Обидва з голоду за ложку
Та сьорбати жвавенько.
А в сучки теж гурчить живіт,
Ну так і дивиться їм в ріт,—
Однак її брати не припросили
І дзбан до денця спорожнили.
Скуривши ніжки дві собачих,
Степан на возі ліг спочити,
А брат Василь — мантачить,
Щоб коси нагострити.
А Лиска потайки тим часом
У дзбан давно вже суне морду ласу —
Та й прищавила
За ушима рило.
Вона й сюди, вона й туди,
Ніяк не вибратись з біди,
Хоч позбувайся голови —
І з ляку вить...
І поки косарі почули жальні звуки
Та виймили її із гладуша,—
Ледь-ледь не вилізла душа
В ласунки-суки.
І відтоді, немов огня,
Боїться кожного вона дзбана.

* * *

Так не одна хотіла б сука
Червоний дзбан наш поливать,
Та всунутись туди — не штука,
А ось назад
Чи вийме голову вона
З того дзбана.

За білоруським байкарем
Крапивою переказав

С. Пилипенко

ОПЕРАТИВНА ЗВОДКА „ЧЕРВОНОГО ПЕРЦЮ"

На хлібозаготовчому фронті

На участках — Укрхліб, Держмлини та сільсько-господарська кооперація ворог був зробив спробу атакувати наші позиції. Але наші частини з успіхом одбили атаку ворога і відразу ж перейшли в наступ. Зав'язалися жорстокі бої, що тривають уже кілька тижнів. Ініціятива боїв цілковито в наших руках. Ворог відступає по всьому фронті, залишаючи на місці боїв забитих, поранених і силу-силенну зброї. Нами взято в полон 20 генералів-від-спекуляції 40 штаб-офіцерів різних спекулянтських полків, 70 обер-офіцерів і кілька тисяч рядових спекулянтів. Усіх їх відсилається в глибокий тил, до Бупрів. Крім цього, до наших рук попало багато спекулянтської зброї і десятки тисяч пудів загарбаного хліба. Бої тривають далі.

На товаровому фронті

Прикриваючись батареями запозичених у пайщиків робкоопівських книжок, ворожі частини були присунулись наперед на участку робітничої кооперації. Особливу активність ворог виявив у таких важливих стратегічних пунктах, як Харківський та Київський робкоопи. Але рішучим натиском наших частин ворога було вибито з цих пунктів і переслідувано. Кільки спекулянтських полків нами було розбито вщент. Деякі частини склали зброю. До наших рук попало мануфактури, шкір і иншого краму, що його загарбали спекулянти. Нами на фронті вводиться нова військово-технічна сила — нової системи робкоопівська книжка.

На антирелігійному фронті

Як з нашого, так з ворожого боку провадиться інтенсивна розвідча робота. Трапляються, як і раніше, перебіжки на наш бік. Перебіжчики розповідають, що настрій в частинах релігійних культів погануватий: збільшується розклад, шириться деморалізація та занепадає релігійна дисципліна серед службовців релігійних культів. Мабуть в звязку з цим на Подільському участку ворожа частина, що складається з ксьондзів. переходить на инші позиції. Міцно тримається, як зазначають перебіжчики, релігійна дисципліна лише в частинах, що складається з равінів.

На тяганинному фронті

Без перемін.

На бюрократичному фронті

Ворог окопався і, виставивши патрулів, засів у міцно збудованих ним бюрократичних бліндажах. З нашого боку провадяться інтенсивна авіорозвідка в тилу у ворога. Ворог так добре замаскував свої позиції, що нашими аеропланами з трудом удається намацувати замасковані під околишню природу бюрократичні бліндажі. Цими днями відбувався повітряний бій між нашими й ворожими аеропланами. В результаті чого один із ворожих літальних апаратів примушений був знизитися на території РСІ. Апарат нами полагоджено і повернуто в бій проти ворога, а літунів-бюрократів відпроваджено до прокуратури.

На раціоналізаторському фронті

Тривають жорстокі бої. Ворог лише з бою поступається кожним метром захопленої ним території. А коли й поступиться, то другого ж дня намагається захопити її знову. В боях з боку ворога беруть участь жіночі батальони, що складаються з рідні ворожого комскладу.

На українському фронті

Тривав позиційна війна. Подекуди трапляються братання, які ми все мірно підтримуємо. Підчас братання виявляється, що в тилу у ворога не зовсім спокійно. Там хвилюються і час-від-часу чекають нашого цепеліна, в якого комісія по перевірці української мови скидатиме великої сили бомби.

Антоша Ко

ПРОФЕСОРИ УКРАЇНІЗАЦІЇ

Професор Карбонов оце закінчував лекцію на тему: „Українські прикметники та їхня роля в великому переселенню народів".

Машиністки Мура й Ната сиділи як зачаровані, вдивляючися в блискучі окуляри шановного професора. Отут за оцим білим лобом ховалися всі українські прикметники і роїлися різноманітним натовпом, ждучи наказу з нервових центрів професора Карбонова, щоби каскадом з'явившися на світ, оглушити, ошарашити, приголомшити несвідомих і боязких слухачів.

„... на цім я кінчаю. Чи є в кого якісь запитання?" пронеслося по залі великої установи останнє речення і уперлося в мовчанку. Десь зашепотіло й раптом сипнули запитання.

„Скажіть, чому вкраїнська мова така трудна",— кокетливо запитала гарненька Ната. „Я прекрасно вчилася по-французьки й було дуже легко— мерсі мадам; і по-англійськи також: олрайт і гудбай, але вкраїнська мова занадто тяжка для мене — скажіть чому це так?"—„Скажіть, коли в нас буде іспит?" „Я все одно провалюсь — я зроду не вивчу цієї мови". „Де ви живете, професор?" „Ви добре знайомі з усіма вкраїнськими письменниками?"

Професор Карбонов методично зняв окуляри і звів їх угору. „Прошу вас, не поспішайте. Я одповім усім". Професор добув з кешені хустку, протер окуляри і почав відповідати. „Так, українська мова дуже важка і це саме через її милозвучність. Грубе европейське чи російське вухо не може вловити тонкощів української мови. Нехай европеєць вимовить слово „паляниця". Хай спробує. Або краще нехай і не пробує. Так, іспит буде швидко. Так, громадянка Орліва можливо провалиться на іспиті, бо вперто пише й називає себе Орлова, а не Орліва, як треба по вкраїнському. Так, професор живе недалеко — в Народньому Університету. Так, професор прекрасно знайомий з усіма вкраїнськими письменниками. В Сосюри й Хвильового він хрестив дітей. З Йогансеном він жив на дачі в Норвегії. З Кулішем Пантелеймоном варив куліш на березі Дніпра коло могили Шевченка. З Кулішем Миколою вкупі писав „Дев'яносто сім", при чім Куліш написав усіх тридцять, а він професор Карбонов, шістьдесят сім".

Професор Карбонов одяг фетровий віденьський бриль і поважною ходою подався з залі.

Коли він вийшов на вулицю до нього впнувся суєтливий суб'єкт у замурзаній сорочці: вельмишановний пане й добродію, допоможіть бувшему учителеві гімназії... жінка... діти... хоч копійок двадцять, добродію повік за вас молитиму бога, сам я учитель.

Професор Карбонов велично одмахнувся од шахрая й намірився переходити вулицю. Але раптом йому прийшла блискуча гумористична ідея. Він широко всміхнувся і став:

— Бувший учитель, пане — ще раз спробував шахрай.

— Гей, ви:—сказав професор Карбонов,—ви, здається, можете трохи балакати по вкраїнському. Ходім до мене на кватирю. Я спробую вам допомогти.

За півгодини перед здивованим оком голодного шахрая розгорнулась велична картина. Він був у прекрасно омебльованім кабінеті професор Карбонова. Удовж стін стояла колосальна шафа, вся повна наукових праць з галузи українознавства. Словник Терпила, словник Дубровського, Ізюмов у жовтій обкладинці, Ізюмов у синіх палятурках, Ізюмов у шкіряній оправі, Сабалдир, уваги, знову Сабалдир товпилися на лакованих полицях шафи. Над шафою висіли портрети письменників...

Зачарований, ошарашений чоловічок стояв і мовчав. В тиші розлігся металевий голос професора Карбонова. Тепер — сказав професор Карбонов простягаючи руку, — тепер я скажу вам, що ви думаєте. Мовчіть. Ні слова. Я скажу вам, що ви думаєте.

Професор зробив драматичну павзу.

— Ви думаєте, що я, професор Карбонов, осягнув цієї розкоши й цієї величи довгими роками невпинної роботи. Ви думаєте, що я скінчив гімназію, вступив до університету, залишився при нім стипендіянтом, у голоді й холоді писав роботи, топив пічку своїми віршами і вчився уперто вчився фонетики, морфології, діялектології вкраїнської мови. Ви. думаєте, що я друкував свої лінгвістичні роботи в наших і закордонних часописах. Ви думаєте, що я, кінець-кінцем, виготував магістрантські іспити і одного прекрасного дня... А на самім ділі було ось що...

Професор Карбонов обачно глянув навколо, втянув чоловічка в кімнату і причинив двері. В дверях клацнув американський замок.

. . . . . .

Через два місяці товстий високий чоловік, у віденськім фетровім брилі й прекраснім синім костюмі, до тютьки схожий на професора Карбонова підійшов до дверей яскраво освітленої залі. Хто там читає?— запитав професор у поважного бухгалтера, що стоючи коло дверей уперто намагався встромити свою голову в залю. Бухгалтер на хвилину покинув свої зусилля і сказав у гострому тоні.

— Не заважайте слухать. Читає знаменитий професор Осипенко, член методологічної комісії. Ви задоволені?.

Професор Карбонов не одповів нічого. Натомість він втягнув шию і до нього полетіли слова:

... Що ж до теорії професора Карбонова ніби милозвучність в українській мові походить з часів татарського полону, то в своїй статті відрукованій в усіх англійських журналах, я цю теорію цілком спростував.

— З марксівської точки погляду (неприступної для старих ученых, а в тім числі й для професора Карбанова) милозвучність в українській мові можна віднести тільки на карб. впливу печенізького та половецького індустріяльного пролетаріяту.

Карбонов піднявся навшпиньках і зазирнув на катедру. За катедрою поруч з шклянкою води й новеньким фетровим брилом у новесенькому сірому костюмцеві, у колосальних рогових окулярах... був незнайомець, що два місяці тому назад прохав у Карбонова допомоги.

Йог.

ХАБАР

(З дитячих мотивів)

Буржуй в фінвідділі гремить,
Податки—люта справа.
Блага скостить,—в очах стоїть:
— Ой, вава!
Службовець скинув строгій зір,
І каже у півтоні,
Тихенько так, мов згуки лір:
— Дай... моні!
Буржуй одлічує з копи
П'ять нових асигнацій.
А той побачив і схопив:
— Ба, — цяця!
Проходит хтось із Р. С. І.,
З портфельом коло боку,—
Буржуй злякався: не свої,
— Цить... хока!
І все-ж кінці таки знайшлись
(Чорнило надто свіже)
Обоє разом опеклись:
— Ай, жижа!
Дуетом сіли у кісне,
Напів — умерлі з ляку;
Живуть, як пси, їдять пісне,
Брр... кака!

Юр. Півень

НОВЕ ПРО ПОГОДУ

В Ленінграді інженер Красильніков винайшов приладдя, користуючись з якого можна взнавати погоду за кільна років наперед.

(З газет)

Тепер замріть усі боги й пророки.
І ти замри, відомий завпогодою Іллюхо,
Без вас ми знатимем за десять років,
Коли чекати нам дощу, морозу чи посухи.

СВІДОМІСТЬ

Мал. З. Толкачева

— Я, брате, як став членом клубу, в пивнушку—аж ніяк...
— Культурні розваги приваблюють?
— Ні, просто тут пиво дешевше.

ПОГЛЯД ПРОФЕСІОНАЛА

В Білостоці (Польща) при казні бандитів кат був у смокінгу, лакованих черевиках і білих рукавичках

(З газет)

Мал. Ю. Ганфа

— Чудак!.. Якихось там двох чоловіка повісити, так уже і смокінг, білі рукавички і лаковані черевики! Та я, бувши полковником хороброї армії польської, у простому робочому мундирі тисячі у Мало-Польській повісив...

ОПОВІДАННЯ ПРО ТЕ, ЯК Я СТАВ БАНДИТАМ СВІЙ БРАТ

Я повертався з театру додому.

Було двадцять хвилин за північ. Фуга, що почалася ще з вечора, дійшла апогею роздратованости, перейшла в стихію. Здавалося, наче тисяча чортів і стільки ж манірних дам з Лисої гори влаштували дансінг і сміються з беззахисного провінціяльного міста. Десь високо, над головою, пролітали міріяди дрібних сніжинок. Стосильний вітер гнав їх по перед себе, як перелякану череду й, зухвалий і лютий, зривав ще свою злість на вивісках, візниках, моїй шапці — наче всі ці мирні атрибути вулиці, анемичні по своїй природі, посягали на його безкраю волю.

Я підняв комір пальта, втяг шию в плечі й всіляко мудрував, щоб захистити носа від холодних, колючих цілунків. До речі про пальто: я тільки вчора взяв його від кравця. На десятому році революції, вибився з злиднів і справив статечний одяг. Це було моє перше пальто; до цього часу я носив френч на собачому хутрі.

Вітер і фуга прямували з заходу; мій дім був на околиці міста. з того боку звідкіль сунули ці холодні пасма. Инколи стихійний подих був настільки сильним, що зупиняв мене на місті, зло матлав полами мого пальта й заганяв холодне повітря в найдальші куточки легенів. Я повертавсь тоді лицем на схід і чув як біля вух пролітав сумний свист, а по спині, вздовж і поперек, пробігало проміння якогось грандіозного холодного прожектора.

Наляканий холодом я йшов і думав про тепло і затишок. В моїй кімнаті стоїть пічка на п'ятнадцять цеглин; я натопив її, коли йшов в театр. Вугілля тліє й досі; приємно лягти в ліжко, вкритись вовняною ковдрою й дивитись, як в прогарах блимають червоні вогники. В темені ці лупаті вогники нагадують дитячі очі, що хилять на сон. Затишок робиться тим більш цінним і дорогим, як чуеш, що за вікном гуде вітер; і не вітер, а може злий геній—тоді, до всього, обставини темної кімнати приймають казковий характер. Я пригадую дитинство. Мені мати розказувала казку. Вона знала тільки одну казку й розказувала її в різні часи й при різних обставинах.

В казці говориться про здирство, образу, вбивство. Я справедливо обурююсь, а так як в кожній казці є герой, який когось карає, когось захищає, то цим героєм стаю я. Я беру в руки важкий меч, сідаю верхи на холодний сніжний струмінь і лечу далеко, в якесь царство, щоб підставити голі дитячі груди на бій, принаймні, з сотнею, а то і тисячою злих королів. Правда, мені трохи жаль покидати теплий чирінь, але самовідданість і хоробрість, яких на жаль я більш не чую в своїх грудях, витискують ці натяки на легкодушність. Десь за горами і долами стогнуть в ланцюгах покривджені. — Я поспішаю; швидко, як в казці, перелітаю ліси, моря і гори: швидко настільки, що чую, як спинилося дихання в моїх грудях. Материн голос замовкав на хвилину, потім знову співливо воркотить, як шуміння осіннього вітру.— Я вже на місці, я прибув туди, де слід мені рубати ланцюги і королів. Королів багато; всі вони бородаті, погані, і сміються з мене. Кожен з них держить в руках гострого списа й нахваляється мене убити. Але ж хто захистить тих бідних, коли не я? — Ні, королі, я вас не боюся! Я розмахуюсь мечем — і чую, як ці бородаті лицарі кричать грубим, не казковим голосом:

— Стій!

Я випростовую носа з-за коміря й оглядаюсь. Сніг ріже прямо в очі. Передо мною стоять три високих гейвали й граються трьома наганами. Я випустив меча з рук, і випала казка з голови.

— Чого вам, братішки? — злякано спитав я.

Мені відповіли разом:

— Пальто... та инше барахло, що під пальтом.

Три нагани холодними дулами, як вінчиком, уквітчали мою голову. Мене прохали мовчать. Але я не витримав і благав не роздягати, посилаючись на лиху годину, фугу, та ще й на те, що за цей одяг я не встиг ще виплатить кредита. Але нічні урки були жорстокі й безсердечні. Вони швидко витрусили мене з пальта, зняли піджак і шапку й заходились вже біля чобіт. Танцюючи на одній нозі, я забув про нагани й почав кричати. Тоді один з них сказав:

-- Убить його, гадюку, щоб не скавучав!

Його підтримав другий і спитав мене:

-- Ти хто такий, плаксуне?

— Монтьор із водо-світла,— відповів я.

— Он як?!.. здивувався третій; він, очевидно, був за атамана.—Свій брат, а ми за иншу птицю прийняли! Ну не бійся, живим будеш. У нас, брат, ідеологія пролетарська!..

Вони прибрали нагани, порадились і вернули мені шапку. Я плигнув босими ногами в сніг і почув вслід доброзичливу раду, як уберегтись від кашлю.

Фуга лютувала. За тридцять кроків темніла моя хата.

Петро Ванчвнко

СОРОМЛИВИЙ

Мал. Л. Каплана

— На — візьми гривеник, та пом'яни родителів...
— Спасибі... Тільки одійдіть трохи, а то я при дамочках соромлюся

ТАКЕ-СЯКЕ

— Що вже говорити про людину, коли навіть раки, поварившись в колективному казані,— стають червоними.

* * *

— Зав „їздить", трамвай „ходить", службовці при скороченні „вилітують". А де ж у зава — колеса, у трамвая — ноги, а в службовців — крила?

ГРАНІТ НАУКИ ПО-РУМУНСЬКОМУ

(До десятиріччя окупації Басарабії)

Мал. А. Каплана

В останніх єврейських погромах у Басарабії найжвавішу участь брали румунські студенти

Студент (на лекціях в анатомічному театрі): — **Та цього єврея, я, здається, вже раз препарував... на базарі**

НЕЗДІЙСНЕНІ МРІЇ И ЗАМРІЯНА ДІЙСНІСТЬ

(До перевиборчого сезону в кооперації)

Мал. Н. Х.

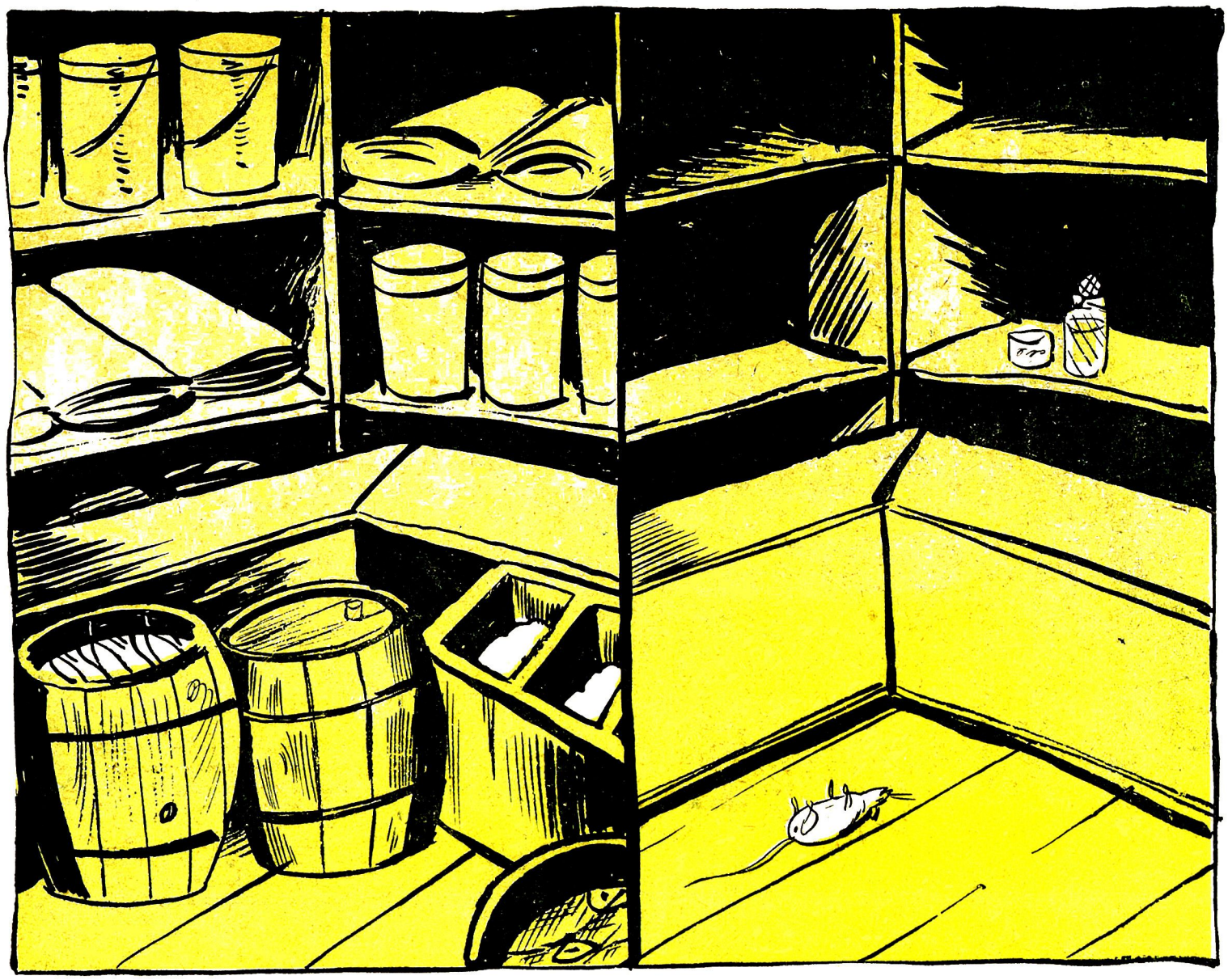

Це було, товариші,
Рік тому, а може й з хвостиком,
Хвилювались діячі:
„Ми й такі, й такі, і ось які...
Вибирайте, люди, нас—
Буде все, та й буде дешево:
І олія, й мило, й гас,
І взуття, й пиття, й мережево...“
Мріяв виборець-пайщик:
„Буде взутись і вдягнутися—
Бач клянеться ж чоловік,
Що й полиці будуть гнутися...“
Голоснув. пораду дав—
Як щури щоб не заводились—
Та й пішов. Тай рік чекав—
Мрії з дійсністю не сходились..
Все в правлінні метушня—
Пишуть, їздять, розриваються:
В город, з города що-дня—
Вітер з ними не зрівняється...
Тільки все якось... того
(Як ото воно трапляється)
Там накуплять усього,
А в село ні з чим вертаються.
І крамниця впорожні—
Як стояла сиротиною,
Так і в виборчі знов дні
Тішить тільки павутиною.
Мріяв виборець-пайщик,
Нових виборів чекаючи:
В душу, в кістку, в гробовик
Все правління поминаючи:
Ну й господарі?—Ось воно:
Бачиш, дохазяйнувалися,
Що од голоду давно
Вже й щури порозбігалися...
Перевибрать їх уісх,
Розтаких, сяких та он-яких
Хай ще сядуть, замісць них
Трохи легші вітрогонники!
А тут знову діячі—
Інші вже—плетуть мережево:
„Голосніть, товариші—
Буде все, та й буде дешево!“
Очманів зовсім пайщик:
„Боже, Ісусе, богородице:
Бач—клянеться ж чоловік—
Голоснім, та ну-м розходиться!“
Вийшов, крякнув, та й поник:
Мрії з дійсністю не сходяться!

Андрій Дудка

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЄДИНИЙ НА УКРАЇНІ САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить ДВІЧІ на місяць.

ПЕРЕЦЬ харківський

Друкується на ШІСТЬ фарб.

Умови передплати: на місяць—30 коп., на 3 міс.—80 коп., на 6 міс.—1 крб. 50 к., на рік—3 крб.

Передплатники на 1/2 року й на рік одержать за значною знижкою повну збірку творів Остапа Вишні (IV томи).

ЇЙ-БО—ФАКТ!!

Один з харк. житлокоопів притяг до суду гр. Самуїла В., 73 років як „нетрудовой елемент". Суд виправдав В.

Мал. Б. фрідкіна *(З газет)*

Обвинувачений: — **Громадяне судді! Дозвольте тільки, щоб хто-небудь з публіки поміг мені стояти на ногах, а що я „трудовой елемент", це я вам доведу без особливих труднощів...**

МОКРИЦЯ

1924-го року, після смерти Ілліча, я зустрів Петра Голомозого на вулиці. Був він сумний, скоцюрблений, пригнічений страшенною втратою.

— Куди йдете, Голомозий?

— До редакції... (Туга й нудьга в голосі). Несу вірша. Вчора зробив. На смерть Ілліча. Ох, як ж неймовірна втрата!..

— Як гостро, щиро відчувають сучасність наші поети, — подумав я.

* * *

1925 року я здибався з ним в редакції.

— Що хорошого, Голомозий? Як ся маєте?

З його обличчя зникла посмішка.

— Дякую. Живемо потроху. Оце ж роковини смерти Ілліча, так я парочку віршів приніс. Треба ж відзначити сумну дату.

— Щасливий той народ, що має таких поетів, — промайнуло у мене в голові.

* * *

1926-го року я знов зустрів його.

— Що нового написали, Голомозий?

— Та особливого нічого. Зробив оце три вірші на смерть Ілліча. „Три роки без Вождя". Треба ж! Як ви гадаєте, по 75 коп. за рядок дадуть? Що? 60? А оце ви бачили? Не було ще такого випадку, щоб Голомозий продавав свої вірші менше, як за 75 коп. за рядок.

Мені щось кольнуло під серцем.

* * *

Позавчора оце я зіткнувся з ним на перехресті.

Обличчя йому світилось щастям і радістю.

— Чого ви так сяєте, Голомозий?

— А-а, це ви! Добрий день! Чого я сяю? А як же: роковини смерти Ілліча.

— Ну, і що з того?

— Як то що? Ото я й бігаю по редакціях, розношу вірші.

— Які вірші?

— Та ви що, з місяця впали, чи що? Вірші на смерть Леніна. Сім штук. Що-року я ж пишу парочку, тепер набралося їх вже сім штук.

— Ну?

— Та це ж капітал! як тільки роковини, так я їх розпихую по редакціях. З маленькими змінами. Як на вашу думку: дадуть мені по карбованцю за рядок? Не треба. Дешевше не продам. Собі дорожче коштує.

Він схвильовано потиснув мою руку й побіг.

* * *

— Хто це?— запитав мене знайомий, що стояв поруч.

— Голомозий. Поет,— сумно зідхнув я.

— Псевдонім?

— Так.

— А справжнє прізвище?

— Мокриця,— сказав я. Справжнє його наймення — Мокриця.

Леонид Чернов

СТО ГОДИН НА ДОБУ

Вагон трамваю раптом спинився.

Це могло скоїтися з одної із трьох причин: або турчанка, славетня Харківська турбина, припинила подавати електрику; або вагон не витримав тягару грона пасажирів, що висіло на всіх східцях, навіть з лівого боку; або нарешті когось висаджували з вагону.

А висаджують теж не з одної причини: або забракне грошей комусь, або хтось посварився з кондуктором, або зайві пасажири є, перевантажують..

А трамвай машина, не людина. Він зайвого навантаження не витримує. От написано — „місць у вагоні 48"—ну, ще 100 так-сяк уміститься, а більше вже не виходить. І щоб вийшло, доводиться комусь виходити

Вагон спинився. Спинився і вагон другий, що йшов йому назустріч чи то з солідарности, чи то просто з цікавости. Колишній студент Петро Золотов (скінчив рік тому Інгосп) побачив у другому вагоні Саньку Якимовича, теперішнього студента.

— А, Якимович! Чого ж ти не заходиш? Обіцяв занести Бухаріна та й на тому... Вже щось із рік тебе не бачив!..

— Та вже забіжу завтра зраня. Годині о 20-ій.

— О 20-ій? Як ти уже надумав рахувати за двадцятичотирьохгодинною системою, то 20 година — це ввечері. Замість 8 ої години вечора кажуть — 20-а година.

— Ні, 20 — це вранці!.. У вас хіба не було так? Наші хлопці вирішили завести стогодинну систему, инакше на викрутишся...

— 100 годин на добу?

— Авже-ж! Ти поміркуй: до Виконавчого бюра я входжу? — два засідання на тиждень. Як член Виконбюра, повинен працювати в президії своєї секції, це значить — спілки Робземліс — годин 6 на тиждень. Потім, як незаможник, перебуваю в складі президії секції незаможників—теж не менше, як годин 6 чи 7.

— Так, так — співчуваюче зітхнув Золотов — засідання в тебе відбирають чимало часу.

— Почекай, адже це тільки по професійній лінії. Тепер по академічній—предметні комісії. Їх не менше як 4. Засідання теж не менше, як 4 години тягнуться. А економкомісія? А контроль підприємств? і до шевської майстерні зайди, і до годинникарні заглянь... А каса взаємодопомоги?

— Ну, ну — сказав Золотов — виходить, ти здорово в громадську роботу влип.

— Инакше не можна. Свідомий я пролетстуд чи ні? Та хіба це вже все? Ти почекай: шефство в нас є? значить: в суботу на підшефну фабрику, в неділю — в підшефне село. Оце тобі вже годин 40 на день і набігло.

— А „друзів" ти забув?

— Ото ж і воно, що не забув. Я — „друг дітей", „друг ліквбезу" член ТСО, Доброзему і МОПР'у... Вдома спеціяльну полицю над ліжком набив для членських квитків. Та цим не обмежилося, треба на засідання ходити. А „Руки геть"? Знаєш, скільки їх?

Золотов обурився:

— Та хто ж тебе примушує до всіх організацій увіходити? Ти смієшся з громадської праці чи що?

— Нічого не сміюся, але як уже займатися нею, то я не знаю, що важливіше: „Руки геть од Китаю" чи „Руки геть од Басарабії"... Знову ж таки — „Руки геть од Західньої України" варто було б утворити.

— Ну, ну, коли так стараєшся, то годин сто в тебе дійсно на день набіжить...

— 95. Решта йде на 4 гуртки атеїстичний, проф., драм і фізкультури. Та ще на редколегію стінгазети. От і всі 100.

Тут вагон рушив: машина відпочила, турчанка віддихнула, зайва публіка розійшлася, не дочекавшися. Вагонові стало легше, вагон рушив далі.

— Чекай-но, — крикнув Золотов навздогін приятелеві, — а ти ще лекцій не врахував! Скільки в тебе годин на лекції витрачається?

— Лекції? — засміявся Якимович,—ото чудак. Та хто ж може ходити на лекції?

І додав ще щось таке, чого Золотов не розчув, здається — „нема часу"... Не дочув Золотов, бо трамваї вже роз'їхалися. Відпочили машини в обох вагонах, позбулися зайвого навантаження й рушили.

Машина-бо—не людина. Машині-бо перепочинок конче потрібний. Машина не може з зайвим навантаженням працювати.

Ех, і не шкодуємо-ж машини!..

Кость Котко

В ТЕМНОМУ ЗАВУЛКУ

— Ти чого ж, гад, не попереджуєш, що пальто по кредитуванню купив? Думаєш, як „роздягатель", так повинен усяке барахло брати?

КОСТЮМ ГАБРИКОВИЧА

Службовець Книгоспілки Габрикович умудрився за п'ять місяців придбати 233 метри дефіцитної мануфактури. Таких „спеців" не мало

Мал. Л. Каплана

(З газет)

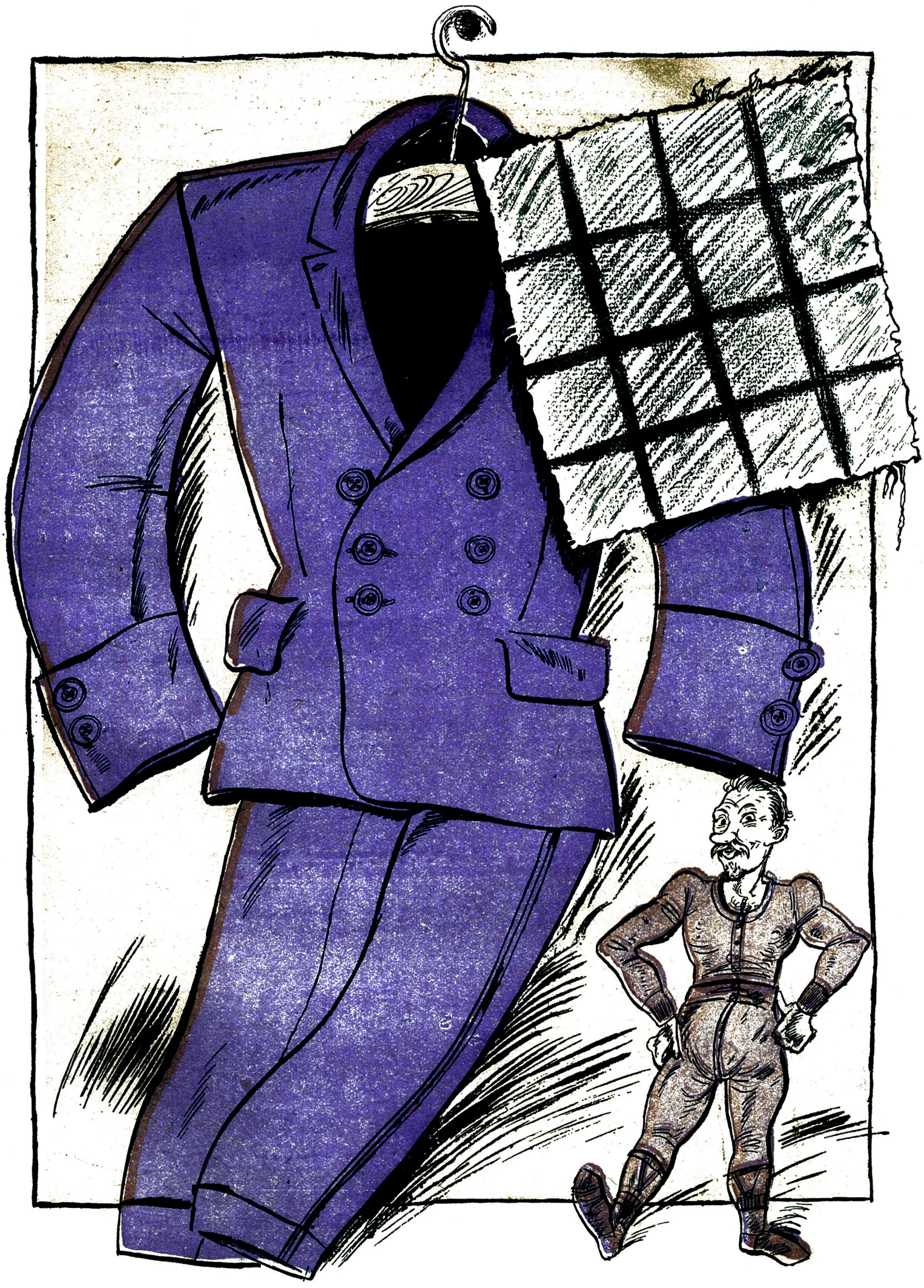

Ходять чутки, ніби для поповнення гардеробу Габриковича, „хтось" дбає про ще один костюм для нього „в клетку"

Зразок мануфактури дивись на малюнку

Дзеркалом

Не плутайте

Журнал „Работница“ (№ 2—1928 р.) в рецензії на „Тараса Трясило“ пише:

„Сценарий заимствован частью из поэмы украинского поэта Сосюры, а частью из замечательной повести знаменитого русского писателя Н. В. Гоголя — „Тарас Бульба“, которую мы и рекомендуем прочесть нашим читателям“.

Все тут правильно. І те, що Сосюра—український поет і те, що Н. В. Гоголь, „знаменитый русский писатель“, і те, що Гоголь написав „Тараса Бульбу“. Але треба все таки знати, Тарас Бульба — не Тарас Трясило, а Тарас Трясило — не Тарас Бульба. Чому „Тарас Бульба“ може бути сюжетом для „Тараса Трясила“? Не зрозумило.

Задьористий парнишка

Порозсилав Інститут Української Наукової Мови заклики до вчителів з проханням записувати на картки народню термінологію й надсилати до Інституту. Учительство здебільше прихильно видгукується на цей заклик.

А є й такі відгуки:

... На твій заклик „ІУНМ“,—даю дійну змогу!.. Шли, що маєш—чекаю!.. Змістом же я природознавець, сільгоспзнавець, мистецтвознавець, даже й мовознавець. Працюю в І-му концентрі, консультбюрі по самоосвіті освітян, С. Б. і и. установах.

... Є зможність!

З подячним чеканням Танцюренко.

30-XII—27

Танцюренко—учитель. Ій-богу учитель!

Він і „мовознавець“!

Він—і „з подячним чеканням“!

Розпещасні ж оті „освітяне“, що то він з ними „по самоосвіті“.

Цілком зрозуміло

Отакої чули?

Ветеринарний лікар минулого року надсилав звітність на 23.480 запитань. Нині ж узвязку з тим, що Наркомзем запровадив картку окремого обліку хворих тварин нещасному ветеринарному лікареві доведеться відповісти на 367.067 запитань. Звітність про хворих тварин у 388 разів більша, ніж звітність про хворих людей.

Нема тут, товариші нічого дивного. Хвора людина може сама за себе відповісти, а тварина ні. За неї мусить це робити нещасний ветеринарний лікар. Через те в 388 разів і звітність більша.

На увагу шановному архієпископові

Всеукраїнська православна церковна рада випустила для вжитку в українських парафіях побожну книгу, що зветься „Мінея“. Видано цю книгу накладом 5000 примірників. Значить 5000 чоловіка священиків користуватимуться з цієї книги в церкві. Наприкінці „Мінеї“ є кілька слів від автора-перекладача, архієпископа Нестора Шараївського, де він прохає:

„Помолитеся, отці й брати, за мене грішного, що насмілився взяти на себе надсильний труд перекласти на рідну мову цю богослужбову книгу, та покрийте любов'ю своєю і виправіть помилки, які найдете в ній“.

Шановний архієпископе! Ми, червоноперченки, дуже й дуже хотіли б помолитися за вас, але з нашої молитви ні кляпа не виходить: не компетентні ми люди в молитовних справах. А от що-до „покрить своєю любов'ю і виправити помилки“—це ми виконуємо з охотою. На 27-й сторінці вашої „Мінеї“ рекомендується священикам виголошувати з церковного амвону таке прохання:

„ Ще помолимося за боголюбиву й богом бережену матір нашу Україну, у р я д (підкреслення не ваше, а наше) і всю людність її,—скажемо всі“.

Отут то, шановний архієпископе, „вона йому й сказала“. За який же це такий, дозвольте вас запитати, уряд повинні молитися 5000 священиків. Коли за уряд УНР, то їм усім, замість раю, стовпова дорога до ДПУ. Коли ж це уряд УСРР, то чи ж буде ця молитва ідеологічно витримана з точки зору самого господа-саваофа? Адже ж уряд УСРР—безвірник на безвірникові їде і безвірником поганяє. Тут, шановний архієпископе, взагалі трапилась якась помилка, на яку ми й звертаємо вашу увагу.

Даремна праця

В одному із останніх номерів журналу „Службовець“ надибуємо вірша М. Шульги-Шульженка „Машиністка“. Закінчує свого вірша автор такими строфами:

І улюбив її я мову тиху,
Безмежну радість і машинки спів,
І часто із схвильованням великим
Читаю тайну її світлих слів.

Питавсь її нераз. Питавсь про втому.
Каже: — „Утома тепер не про нас!“.
Неначе літери на клавишах ій дзвонять,
Співають гімн про працю, про робочий клас.

Проти авторової любови до машиністки ми ані на волосинку не заперечуємо. Бо добре знаємо, що „любовь — не картошка“. Лише одне нас не задовольняє у цьому вірші. Навіщо автор притягнув сюди „робочий клас“? Невже для того, щоб його любов до машиністки була ідеологічно витриманою? Коли це так, то ми можемо запевнити автора в тім, що любов на території цілого Рядянського Союзу жодному політичному контролю не підлягає. Факт!..

НЕ ПОШКОДИТЬ

Мал. Самума

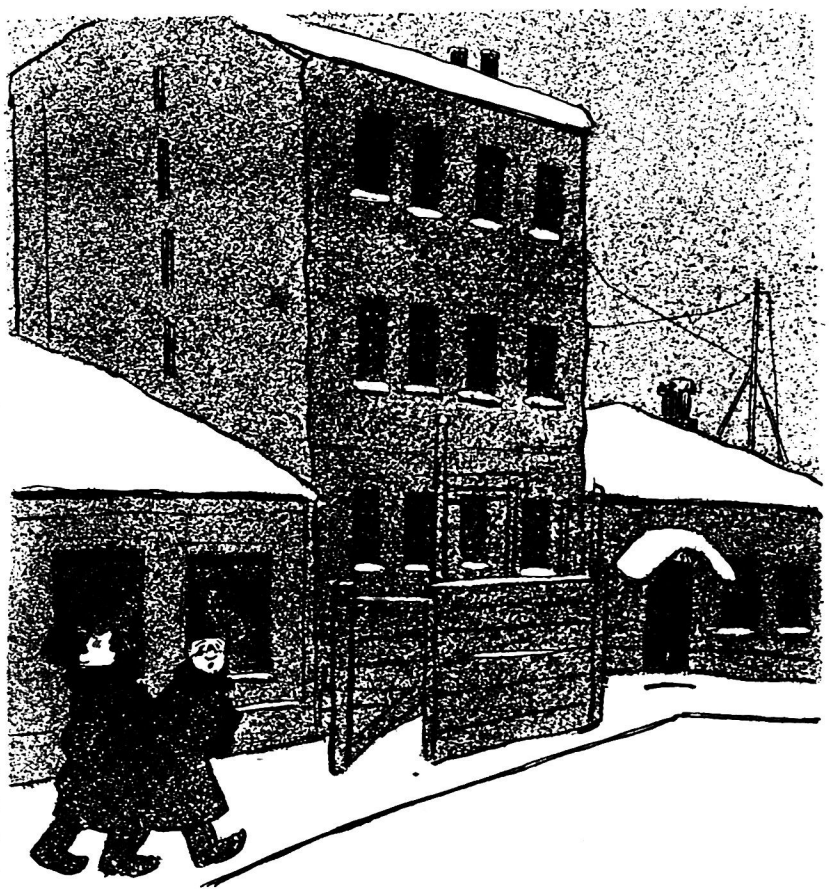

— Перейдімо краще на той бік
— Чому?
— Не бачиш хіба: тут новий будинок стоїть

„НЕПІДХОДЯЩИИ ЕЛІМЕНТ“

(Лист до редакції)

Щиро прошу товаришів редакцію негайно помістити таку просьбу у вашій газеті.

Сього року прислали в наше село учительку Марію Шевченкову, котру я, Матвій Нехтодович Боркун, яко попечитель школи (або голова шкільної комісії), а значить і її, вчителькі, почитав за честь для неї відвідати. Мене, Матвія Нехтодовича Боркуна, якого вся наш громада одноголосно не раз своїм довіррям наділяла, ще й старостою я був 6 років. Тепер я должон описати свою автобіографію і портрет тієї вчительки, щоб ви, товариші редакція, знали, з ким маєте діло і какая разниця є між нами, і на какому такому основанії та учителька підняла мене на сміх і авторитет мій підірвала.

Хозяїн з мене, хвалити бога, не послідній, хоч революція трохи й обідила, бо забрала 113 десятин своїм горбом наживаної землі, а мені зоставила всього 14 з чвертю. Допустив до цього бог, на те його воля, або, як казав покійник старшина Семен Петрович, нехай йому земля пером і царство небесне мученикові (якісь бандити вкоротили бідоласі віку), що стояв за правду, за кращу долю для нас:

— Що загубив — не жалкуй!

Так ото я кажу, що й тепер достаток у мене є, і діткам моїм хватить, і отій учительці, Марії Шевченковій, як би вона не воротила свого портрета від таких гарних людей як я, бо тая вчителька, Марія Шевченкова чиста тобі голодарка — всього збіжжя, що одіяло з подушкою, три книжки політичних-економічних та пальто вітром підбите. А голова у неї стрижена, як у парубка, що дуже не прилично є для жіночого полу.

І доводилося мені, першому господареві на все село по долгу служби, як есть мир мені довірив пектися за школу і за вчительку, ходити до неї.

А сія вчителька Шевченкова балакуча, мов наша кума Марина, тільки трішки по другому.

— Чи є читальня?— питає.

— Немає,— кажу,— нащо вона нам?

— А хлопці й дівчата де збіраються?

— На досвітках,— говорю,— вам туди не можна, хоч моя донька Катря і вчащає — вона звісно селянська дівчина.

Так я ходив не раз, не два, бачу молоде, нікому приголубити та й кажу:

— Чи подобається вам такий парубок, як ось прикладом, я?

— Що ви? У вас же донька доросла?

— Що донька, як мені жінки треба!—Стара влітку богу душу отдала. Ідіть за мене заміж.

А вона, вчителька — та сама — Шевченкова:

— Ха-ха-ха-ха!..— Аж неприємно дивитися, як вона чуть не лягає од сміху, а потім:

— Хоч ви, Матвій Нехтодович, і попечитель, а видно трохи здуріли і щоб цього більше не було!

Ну, звичайно я більше до школи ні ногою. А вона, не маючи попечительства над собою, на досвітках читає парубкам та дівчатам політику з економією, ще й кумпанію водить з хлопцями, а особливо з секретарем комсомольським з сусіднього села Бабайківки, Ванькою Чепурою, відомого голодранського роду — його батько в мене на роботі й помер саме перед революцією.

А таков поведеніе учительське у нас ще ніколи не бувало, особливо, коли школою завідували пастир наш і священий єрей церкви святия Трійці отец Давид, соїменник царя і псальмопевця.

А тепер що? Коли матері кажуть своїм дочкам:

— До хлопців ні, ні!— Вони відповідають:

— Як учителька може з комсомольцями водитись, так нам з парубками і бог велів!

За такі слова і я не раз Катрину косу до жмені брав і за святим письмом, що навчає: „бий дітей у младості—почитатимуть тебе на старості“,— віжками її частував. І тепер що-дня б'ю її, кляту дівчину. Та як і не бити, коли в неї почало рости пузо, хоч вона й каже, що на читанні політики з економією ніколи не бувала, а з сусідою Іваном Петренковим гуляла.

А все це діється через отой голодраний елімент, через вчительку, що, вчащаючи на досвітки, своїм читанням розпусту сіє серед наших парубків та дівчат.

Як наші діти темні, а до нас присилають всяких учительок, що на досвітки вчащають, з комсомольцями знайомство ведуть, почесних селян на сміх піднімають,— ось хоч мене Матвія Нехтодовича Буркуна тая вчителька перед усім миром ославила. І я кажу, що це діло зовсім для нас непідходяще.

— Будь ласка, не сраміть нашої школи,— звертався я до району — заберіть цю вчительку! А в районі ніякого вниманія не звертають.

Тепер остається одна надія, на вас, товариші редакції, може хоч ви нам допоможете і заберете до себе цей непідходящий елімент, нашу вчичельку теперішню, Марію Шевченкову.

З пошаною до вас „Селянин“, а для товаришів редакції — Матвій Нехтодович Боркун.

З оригіналу переписав *І. Кузьміч*

НАДЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ АВІЯТОРА ПЕТІ ПАЗА

Петя Паз
Майстро літати
Брязнув раз
Об землю-матір.

Кинулись
По допомогу:
Тут і там
— Нема нікого

Без карболки
Та й без вати
Кров взялась
Циркулювати!

Літуни
Заеродрому
Однесли
Його додому.

Літункор
Мусій Паперець
Роздобув
„Червоний Перець“.

На вустах
Зійшла усмішка,
Петя Паз
Схопився з ліжка... і

підписався на „Червоний Перець“. На місяць 30 к., на 3 міс.—80 к., на 6 міс.—1 крб. 50 к., на рік—3 крб.

Всі передплатники на рік і на 1/2 року, крім журналу, одержать ще за значною знижкою повну збірку творів Остапа Вишні (IV томи)

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ — **Видає —„Робітнича газета Пролетар“**

Упрліт № 37, ж. — Друга друкарня і фотоцинкографія Видавництва „Пролетарий“. — Замовл. № 243. Тираж 10.000

НІЯК НЕ ВИСКОЧИШ

Мал. Б. Фрідкіна

Злива циркулярів до Сільрад не припиняється, а практичної роботи не багато

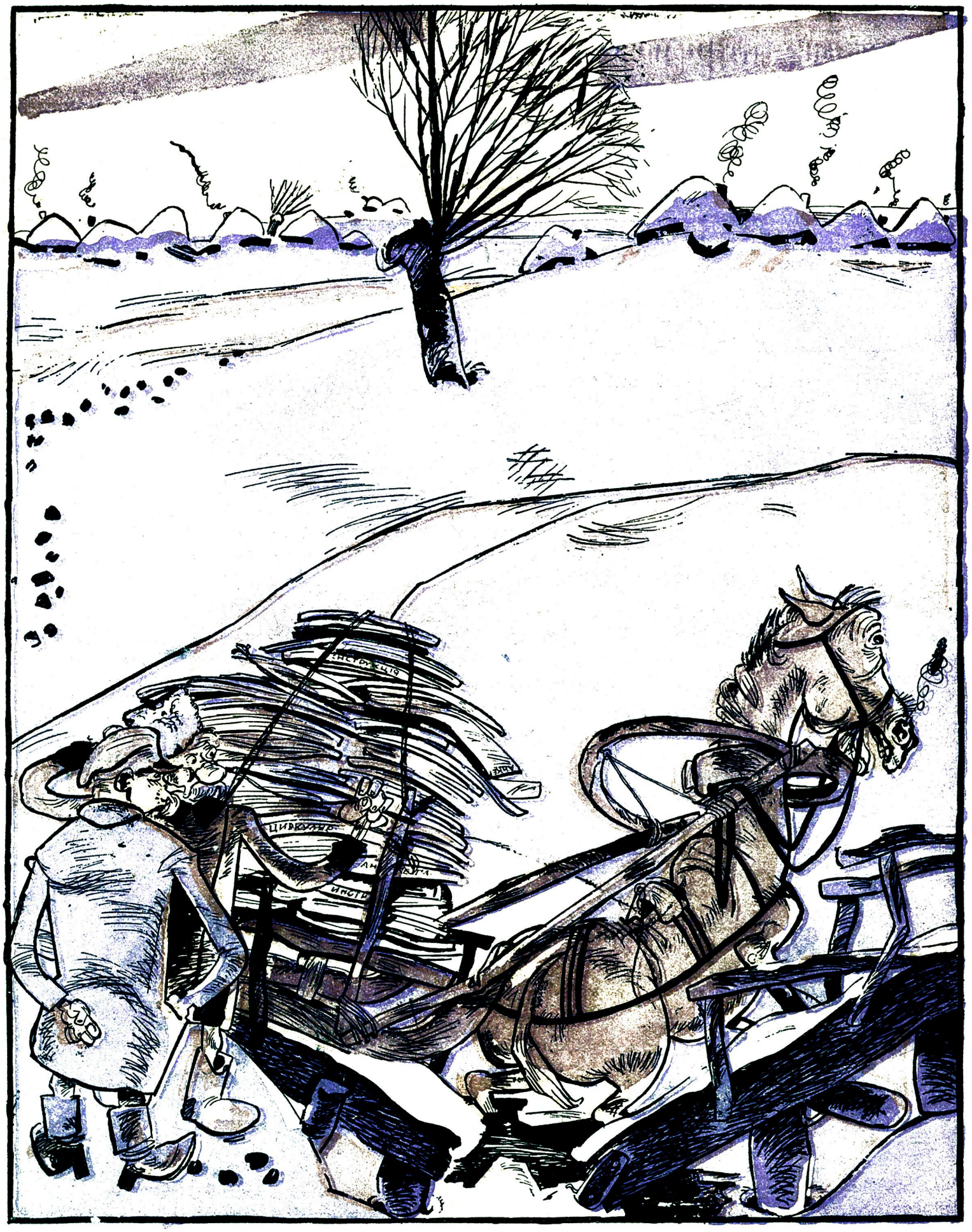

— І що ти робитимеш? Тільки-но містка полагодили, знову циркулярами завалили